

GALEGO

PROGRAMA-CALENDARIO

CURSO

OS OLLOS NON QUEREN PECHARSE

Persistencias e resistencias da mirada na historia do cine

14 outubro 2014 – 19 maio 2015

Organiza: MARCO, Museo de Arte Contemporánea de Vigo

Lugar: salón de actos

Horario: martes, de 19.30 a 21.00

Docente: José Manuel López, coa colaboración de relatores convidados nalgunhas das sesións

PRAZAS LIMITADAS. INSCRIPCIÓN E MATRÍCULA a partir do 9 de setembro

A historia da humanidade é tamén a historia da mirada. Da luz das estrelas ás sombras das cavernas, o ser humano tratou sempre de ver *alén*, de transcender a súa realidade cotiá. E coa súa insaciable pulsión escópica, coa súa resistencia a pechar os ollos, naceron tamén a ilusión, o soño e a fantasía: o desexo, en definitiva. O cinema chegou moito despois como a prolongación natural dese desexo.

Este curso formúlase como unha pequena e parcial historia da mirada a través de películas e cineastas que se resisten a pechar os ollos, que se rebelan e nos revelan novas maneiras de ver e de dar a ver, ampliando así noso *imaxinario*. De Alfred Hitchcock a Werner Herzog; do melodrama dos anos corenta ao *thriller* dos setenta; de Jean Vigo, Jean Epstein e Jean Cocteau ao cinema experimental dos sesenta; de Yasujiro Ozu e John Ford a Philippe Garrel e Maurice Pialat; do cinema-ensaio ao cinema asiático contemporáneo; ou de Dziga Vértov a Luis Buñuel, que seccionou a mirada inocente do público coa mítica imaxe da navalla cortando un ollo. Esas miradas afiadas, abertas en canle, son as que buscaremos neste curso; miradas que, en ocasións, foron paradoxalmente veladas pola historiografía oficial e ás que trataremos de *dar luz*. Porque como dicía Jean-Luc Godard nas súas *Histoire(s) du cinéma*, ás que dedicaremos unha sesión, “o cinematógrafo nunca quixo producir un acontecemento senón, en primeiro lugar, unha visión”.

Prezo de matrícula:

- 180€ (desconto do 20% para membros da Agrupación de Amigos do MARCO e para estudantes, previa credencial), coa posibilidade de pagamento fraccionado nos prazos e condicións sinalados na ficha de inscrición.
- Descontos especiais por inscrición en 2 e 3 cursos.

NOTA: para este curso estanse a xestionar solicitudes de recoñecemento de 2 créditos de libre elección (Universidade de Vigo), e horas de formación permanente do profesorado (Xunta de Galicia).

PROGRAMA - CALENDARIO

NOTA: durante a tempada 2014-15, por coincidir con festivos e outros eventos, non haberá curso os seguintes martes: 11 e 25 de novembro, 9, 23 e 30 de decembro, 6 e 13 de xaneiro, 31 de marzo.

Sesión 1 (martes 14 outubro)

PRESENTACIÓN

O ollo da cámara (ou o cinema como pulsión escópica)

Sesión 2 (martes 21 outubro)

Entre unha imaxe e outra imaxe: a sintaxe sentimental do cinema

Que acontece entre unha imaxe e outra imaxe? Chega unha imaxe a converterse realmente noutra durante un fundido encadeado? Consegue realmente a “cámara lenta” demorar o tempo? Desprázase a nosa mirada durante un travelling? Nesta sesión faremos un percorrido polas “marcas visuais” máis recoñecibles da linguaxe cinematográfica e a súa capacidade non só expresiva senón tamén poética e sentimental.

Sesión 3 (martes 28 outubro)**Entre un son e unha imaxe: a audiovisión**

Os cineastas de vangarda insistiron na natureza visual do cinema: “A imaxe éo todo”, chegou a dicir Fernand Léger, pero a chegada do son cambiouno todo. “O cinema sonoro inventou o silencio” (Bresson) porque, por vez primeira, a ausencia ou a presenza do son era unha elección en mans do creador. Da man do teórico Michel Chion, nesta sesión achegarémonos a aqueles cineastas que colocan ao son —incluída a voz— ao mesmo nivel expresivo que a imaxe.

Sesión 4 (martes 4 novembro)

FORMAS QUE PENSAN I

Os ollos da curuxa: a axexante tradición do cinema-ensaio**Sesión 5** (martes 18 novembro)

FORMAS QUE PENSAN II

Que cada ollo negocie por si mesmo: *Historia(s)* do cinema de Godard

Relatora convidada: **Natalia Ruiz**

Sesión 6 (martes 2 decembro)

FORMAS QUE PENSAN III

Imaxes a flor de pel: a autobiografía no cinema**Sesión 7** (martes 16 decembro)**A mirada en construción de José Luis Guerín****Sesión 8** (martes 20 xaneiro)

A VISIÓN TÁCTIL I

O acto de ver cos propios ollos: o cinema *underground* de Stan Brakhage, Maya Deren e Jonas Mekas

Sesión 9 (martes 27 xaneiro)

A VISIÓN TÁCTIL II

A *zona cero* da mirada: Nobuhiro Suwa, o cineasta de Hiroshima

Sesión 10 (martes 3 febreiro)

A VISIÓN TÁCTIL III
Fomos ficando sós (16 mm Film Performance)

Cineasta convidado: **Miguel Mariño**

Sesión 11 (martes 10 febreiro)

Visións da apocalipse: formas extremas do documental

Sesión 12 (martes 17 febreiro)

O ESPELLO DE TRES CARAS I
Jean Epstein (1897-1953)

Sesión 13 (martes 24 febreiro)

O ESPELLO DE TRES CARAS II
Jean Vigo (1905-1934)

Sesión 14 (martes 3 marzo)

O ESPELLO DE TRES CARAS III
Jean Cocteau (1889-1963)

Sesión 15 (martes 10 marzo)

A mirada elidida: mulleres tras a cámara

Relatora convidada: **Elena Oroz**

Sesión 16 (martes 24 marzo)

Nalgures, aí fóra, estaban os teus ollos: visións espectrais no melodrama dos anos corenta

A finais da década dos 40 o melodrama norteamericano deu un inusitado xiro cara ao *fantastique* e poboouse de espectros, de amantes capaces de transcender espazo e tempo e mitigar así o gran baleiro e a grande ausencia deixados pola Segunda Guerra Mundial.

Sesión 17 (martes 7 abril)

Revelacións (e melancolía) da forma en Yasujiro Ozu e John Ford

Tokyo e Monument Valley, a contención dos dramas de xente corrente e a épica dos dramas de fronteira, Ozu e Ford, aparentemente tan afastados. Aparentemente. Esta sesión tratará de achegar o cinema destes dous mestres a través de a súa perenne melancolía e da súa constante busca da pureza formal.

Sesión 18 (martes 14 abril)

Despois do pestanexo: Jean Eustache, Philippe Garrel e Maurice Pialat

Que aconteceu no cinema francés despois da grande onda da *Nouvelle Vague* e o maremoto de maio do 68? Entre a inevitable angustia das influencias e a resaca da irrealizada revolución, un grupo de novos directores buscaba a súa propia voz e a súa propia mirada, e tamén as da súa xeración.

Sesión 19 (martes 21 abril)

Un espazo fantasma: mirada, cinema e foto surrealistas

Relator convidado: **Alberto Ruiz de Samaniego**

Sesión 20 (martes 28 abril)

Visións do absoluto: o cinema de Terrence Malick

Sesión 21 (martes 5 maio)

A pantalla opaca: o *thriller* norteamericano dos anos setenta

Sesión 22 (martes 19 maio)

Os ollos sen rostro: o esvaecemento do corpo do actor no cinema contemporáneo

Sesión 23 (martes 26 maio)

A ollada errante: a modernidade europea no cinema asiático contemporáneo

NOTA: este programa xeral pode sufrir variacións nas súas datas e contidos, en función da dispoñibilidade dos relatores e do propio desenvolvemento do curso.